

TOMÁŠ PECINA

SLEZSKÁ 56 • 120 00 PRAHA 2 • ČESKÁ REPUBLIKA
TEL. 724029083, 222211784 • FAX 222211785 • E-MAIL tomas@pecina.cz

Krajský soud v Plzni

Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Sp. zn.: **19 C 54/2007**

Žalobkyně: **K. K.**
XXX
360 01 Karlovy Vary

Zastoupena: Tomášem Pecinou
Slezská 56
120 00 Praha 2

Žalovaný: **M. O.**
XXX
360 01 Karlovy Vary

Stanovisko žalobkyně

k otázce přípustnosti důkazu fotografiemi

ve smyslu ustanovení § 123 občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“)

Podepsáno elektronicky
Bez příloh

I.

K otázce, zda je v řízení sp. zn. 19 C 54/2007 přípustné provést důkaz fotografiemi předmětného skutku pořízenými dcerou žalobkyně I. K., aniž by s pořízením a použitím těchto fotografií vyslovil žalovaný souhlas, zasílá žalobkyně soudu následující procesní stanovisko:

II.

Žalobkyně předmětnou otázku analysovala jednak v rovině jednoduchého (podústavního) práva, jednak *sub specie* nálezů Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05¹, jakož i další relevantní judikatury.

Podle ustanovení § 125 OSŘ mohou za důkaz v občanském soudním řízení sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci. Toto široké vymezení zúžil Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 1998, sp. zn. 21 Cdo 1009/98², tak, že navrhne-li účastník občanského soudního řízení k prokázání svých tvrzení důkaz, který byl pořízen nebo účastníkem opatřen v rozporu s obecně závaznými právními předpisy a jehož pořízením nebo opatřením došlo k porušení práv jiné fyzické nebo právnické osoby, soud takový důkaz jako nepřípustný neprovede.

Podle ustanovení § 12 odst. 1 občanského zákoníku (dále jen „**ObčZ**“) smějí být písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejích projevů osobní povahy pořízeny nebo použity jen s jejím svolením. Podle ustanovení § 12 odst. 2 ObčZ svolení není třeba, použijí-li se písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky nebo obrazové a zvukové záznamy k účelům úředním na základě zákona.

Pro posouzení otázky, zda navrhovaný důkaz byl pořízen v důsledku neoprávněného zásahu do práva žalovaného na ochranu osobnosti ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 ObčZ, pokládá žalobkyně za rozhodné ustanovení § 3 odst. 1 ObčZ, podle kterého výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

Ustanovení § 12 odst. 1 ObčZ je nutno vykládat *e ratione legis*, tedy v souladu s jeho smyslem a účelem, a tímto účelem je ochrana soukromí fyzické osoby, včetně všech jeho atributů, před intrusivními, škodlivými zásahy, nikoli ochrana protiprávního jednání této osoby a vyloučení nebo podstatné ztížení možnosti takové jednání v řízení před příslušným státním orgánem prokázat.

Dovolává-li se škůdce, jehož protiprávní jednání je prokazováno fotografickým nebo jiným obrazovým záznamem, ochrany osobnostních práv, jde o výkon práva způsobem, který nemůže požívat toho stupně ochrany, jenž by mu jinak příslušel, a je v rozporu s dobrými mravy, zejména pokud jediným účelem pořízení příslušného obrazového záznamu bylo dokumentovat protiprávní jednání škůdce a nejedná se tudíž o důkaz získaný nahodile a *ex post factum*, nýbrž záměrně a cíleně k přesně stanovenému a *a limine* legitimnímu účelu.

1 na <http://www.judikatura.cz> nebo <http://nalus.usoud.cz>

2 in R 39/1999

III.

Ve shora citovaném nálezu Ústavního soudu se soud zabýval otázkou kolise dvou ústavních práv a aplikace principu proporcionality v rozhodované věci. Ústavní soud v tomto nálezu judikoval:

...k omezení základních práv či svobod, i když jejich ústavní úprava omezení mnohdy nepředpokládá, může dojít i v případě jejich kolize. Základní je v této souvislosti maxima, podle které základní právo či svobodu lze omezit pouze v zájmu jiného základního práva či svobody. Při úvaze o prioritě jednoho ze dvou v kolizi se ocitajících základních práv je nutno zkoumat, zda byly využity všechny možnosti minimalizace zásahu do základního práva druhého. Při střetu základních práv, které stojí na stejné úrovni, bude vždy věcí nezávislých soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu pečlivě zvážily, zda jednomu právu nebyla neodůvodněně dána přednost před právem druhým. Tak to ostatně stanoví i čl. 4 odst. 4 Listiny, který ukládá orgánům aplikujícím právo, aby při této aplikaci šetřily podstatu a smysl základních práv.

K tomu je nutno podotknout, že nelze položit rovnítko mezi právo na ochranu důvěrnosti zpráv přenášených pomocí telekomunikačního zařízení, jež je ustanovením čl. 13 Listiny základních práv a svobod (dále jen „*Listina*“) konstituováno jako právo základní, a právem na ochranu před pořizováním obrazového záznamu fyzické osoby, jež má sice rovněž ústavně-právní zakotvení (čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny), ale je formulováno a konkretisováno toliko na úrovni norem práva podústavního. Samotné ústavní právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života ve smyslu ustanovení čl. 10 odst. 2 Listiny a právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě ve smyslu ustanovení čl. 10 odst. 3 Listiny není *prima facie* porušeno tím, že poškozený pořídí nebo nechá pořídít - striktně pro účely dokazování - obrazový záznam protiprávního jednání škůdce.

IV.

Další právní otázkou, kterou je třeba zabývat se samostatně, je, zda fyzický útok žalovaného na žalobkyni měl vůbec povahu projevu osobní povahy, jemuž jediné přísluší ochrana ve smyslu ustanovení § 12 ObčZ.

K tomu judikoval Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. 30 Cdo 64/2004³, ve věci, kde šlo o důkazní použitelnost zvukového záznamu rozhovoru pořizovaného bez vědomí některých jeho účastníků:

Ustanovení § 11 a § 12 obč. zák. poskytují ochranu jen těm projevům fyzických osob, jež mají osobní povahu. Osobní povahu proto - jak z logiky věci plyne - zpravidla nemají projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti. Zvukový záznam, který byl v posuzovaném případě soudy přijat jako důkaz, je záznamem jednání společníků obchodní společnosti o problémech dané obchodní společnosti. Za těchto okolností proto nelze projevy účastníků zaznamenávaného hovoru považovat za projevy osobní povahy. Z uvedeného pak vyplývá, že pořizováním předmětného zvukového záznamu nemohlo dojít k zásahu do osobnostních práv J. R. ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 obč. zák., a důkaz tímto záznamem v občanském soudním řízení proto není, z hlediska způsobu pořizování tohoto důkazu, nepřijatelný.

Tento výklad pokládá žalobkyně za správný, neboť Nejvyšší soud ČR jím, vycházející z teleologické interpretace ustanovení § 11-12 ObčZ, omezuje aplikaci právní normy na tu oblast společenských vztahů, k jejichž regulaci je primárně určena, a omezuje tak nežádoucí půso-

³ na <http://www.nsoud.cz/rozhod.php?action=read&id=23620>

bení této právní normy tam, kde má subsumpce skutkové podstaty pod ni zjevně formalistický až šikanosní charakter.

Útok žalovaného na žalobkyni, resp. jeho reprezentace formou obrazového záznamu, není zachycením projevu žalovaného osobní povahy a nepřisluší mu tudíž ochrana podle ustanovení § 12 odst. 1 ObčZ.

V.

V rozhodované věci nelze ponechat stranou ani otázku materiálního právního státu a jeho atributů, jak se jí ve své judikatuře často zabývá Ústavní soud.

Žalobkyně je přesvědčena, že není v souladu s požadavky tohoto ústavněprávního konceptu, jestliže by byl škůdce chráněn před poškozeným do té míry, že by poškozený, jehož stíhá důkazní břemeno ohledně vzniku škody i označení toho, kdo ji způsobil, nemohl při splnění této své povinnosti používat přiměřené technické prostředky, jejichž použitím sice zasahuje do osobnostních práv škůdce, ale tento zásah je marginální a v podstatě bezvýznamný ve srovnání s tím zásahem, který je jejich použitím dokumentován.

Snadno by pak mohla vzniknout situace, že v řízení o náhradu škody způsobené vandalickým jednáním škůdce např. vůči automobilu poškozeného by se tento ubránil, když soud by dovedl procesní nepřípustnost objektivních důkazů a důkazy svědecké by zakládaly stav „tvrzení proti tvrzení“ a tedy *non liquet*, a naopak sám škůdce by se mohl po poškozeném oprávněně domáhat satisfakce ve formě omluvy za to, že ten – prokazatelně – pořídil bez povolení fotografii škůdce při ničení svého automobilu.

Takový stav, jenž je ostatně jen velmi málo vzdálen od věci rozhodované, patrně nelze označit jinak než právní stát zcela vymknutý z kloubů racionality, pokud ne přímo, smí-li žalobkyně použít obvyklou dikci Ústavního soudu, za sofistikovaně odůvodňované bezpráví.

Jak opakovaně zdůrazňují nejvyšší soudy států, v nichž soudcovská normotvorba (*judge-made law*) představuje základní a rozhodující součást korpusu práva a nikoli pouze jeho doplněk, jako je tomu v právní kultuře kontinentální, právo, a to i právo precedenční, musí zůstat reflexí reálně existujících společenských vztahů a reálně pocíťovaných potřeb společnosti: soudce nemůže být tím, kdo společnosti diktuje něco, co společnost většinově odmítá, přičemž – jak je žalobkyně pevně přesvědčena – v rozhodované věci nemůže být rozumných pochyb, že případný závěr soudu o procesní nepřípustnosti důkazů fotografiemi získanými bez souhlasu žalovaného je v příkrém nesouladu s tím, jak tuto otázku převážnou měrou vnímá veřejnost.

VI.

Ze všech těchto důvodů žalobkyně věří, že soud přisvědčí jejímu stanovisku ohledně přípustnosti použití snímků zachycujících jednání žalovaného přisvědčí a provedení tohoto důkazu připustí bez ohledu na to, zda s tím vysloví žalovaný souhlas.

V Praze dne 21. února 2008

K. K.